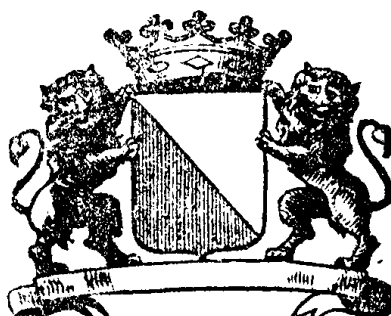

UTRECHTSCHÉ PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Mag de Heer Groen van Prinsterer als Curator der Leidsche Hoogeschool geweerd worden?

„Wat velen nevens mij betreurenswaardig vinden is, dat in deze eeuw, in ons land, onder de regering van een' Nassau, mannen van zoo veel talent en geleerdheid in het geval gebracht zijn van zich onderling te bekampen, ten gevolge van ellendige religietwisten.“

FALCK (aan J. R. THOR-
BECKE, 28 Sept. 1837.)

Men heeft het gerucht verbreid, dat de Heer Groen tot de waardigheid van Curator zoude zijn voorgedragen, maar tevens dat de Regering „om wel te bevoeden redenen,” de benoeming zoude te keer gaan. — Is het eerste gedeelte van dat berigt waar, voor de eer van het Bewind, van het Vaderland, wenschen wij dat het tweede gelogenstraft worde. — Nu de naam van *Groen van Prinsterer* in aanmerking komt, mag men veilig vragen, welke andere bij de vervulling dier aanzienlijke betrekking de voorkeur zoude verdienen? Toen vóór eenigen tijd, eene uitgelezen schaar der voormalige kweekelingen van den Hoog-schaar der voormalige kweekelingen van den Hoog-leeraar *Bake*, den grijzen Leermester de hulde van hare erkentelijkheid bragt, had zij niet den voortreffelijken philoloog zoowel als Geschiedvorschcr, doorvoed met het merg der Oudheid, had zij niet den heer *Groen*, weleer het sieraad der Leidsche Hoogeschool, als den waardigsten tolk, aan hare spits geplaatst? En wien zoude vóór 30 jaren de tijding verbaasd hebben, dat den begaafden jongeling, Secretaris van 's Konings Kabinet, sedert Staatsraad, een Professoraat hetzij in de Letteren of in de Regten was opgedragen? — Weg dan hier waar het de erkenning van buitengewone verdiensten, de eischen van het hooger onderwijs geldt, met een' bekrompen geest van partijzucht en uitsluiting! Onregt ware het, den politichen of theologischen tegenstander eene duur verworven wetenschappelijke onderscheiding te onthouden; dubbel onregt, die aan de gedweë en buigmiddelmatigheid, ter liefde der overeenstemming, te verspillen. — Wij laten de zienswijze van den Heer *Groen* en zijne klagen over het lager schoolwezen, geheel in het midden; wij zouden den onvermoeiden Publicist en Volksvertegenwoordiger ongaarne aan het hoofd van een Ministerie zien optreden ter aanvankelijke toepassing der anti-revolutionaire theorie; maar desniettemin, ter liefde der waarheid en vóór het tot schande van onze dagen te laat zij, hebben wij ons gedrongen gevoeld onze overtuiging uit te spreken, dat zoo vóór 1848, de Curator *Luzac* in gemeen overleg met de Ministers van *Doorn* en van der *Heim* de belangen der Leid-sche Hoogeschool heeft kunnen behartigen, in 1857 geen aannemelijke grond voorhanden is om de regtmatische aanspraak van den geleerden Uitgever der *Archives de la Maison d'Orange-Nassau* aan onredelijke tegenkanting van andersdenkenden ten offer te brengen. —

Utrecht, 20 Mei 1857. G. W. VREEDE.

**Brieven van A. R. Falck.
1795—1843.**

's Gravenhage, *Martinus Nyhoff*, 1857.

(VI en 428 bladz.)

„Het meeste voordeel, dat ik van mijn verblijf in den vreemde getrokken heb, is eene betere op-prijsstelling van ons eigen land.”

FALCK.

FALCK.

Te lang reeds hebben wij van den schoonen, in waarheid eenigen Bundel gezwegen, waarin door de zorg van een erkentelijk nabestaande, den Heer *O. W. Hora Siccama*, Lid der Algemeene Rekenkamer, de vertrouwelijke gedachtenwisseling van Neerlands grooten Staatsman, in de jongste weken het licht heeft gezien. — Wat binnen onze muren fijne scherts en veelzijdige, hoogere beschaving weet te waarderen, heeft zich gewis gehaast, gretig een' blik te werpen in de van vernuft en wetenschap overvloeiende *Brieven* van den onsterfelijken stadgenoot, die Ambassadeur te Londen, de *„Stichtsche vaderstad”* in getrouw aandenken hield, (1) in welker nabijheid

(1) Aan D. J. van Lennep, 25 Julij 1825 (Bl. 249.)

hij nu 14 jaren geleden, zijne laatste rustplaats heeft gevonden. (1) — Doch die Bundel, onmisbaar voor elk, die Letteren, Geschiedenis en Politiek wil beoefenen, behoort om den edelen, onbekrompen, verdraagzamen zin, op iedere bladzijde uitgedrukt, in geen degelijk Nederlandsch gezin te ontbreken; „de brieven — wij zeggen het den Uitgever na, — teekenen *Falck* bovenal als een opregt liefhebber van zijn Vaderland,” tot welks verlossing hij in 1813 door kloek beleid en met levensgevaar aanmerkelijk had bijgedragen. — Daarom inzonderheid achten wij het pligt, den inhoud der keurige Verzameling, die het gemis van 's Mans *Gedenkschriften* gedeeltelijk vergoedt, nader te doen kennen. — Een *Levensbericht* door den Heer *Siccama* in vroegere jaren, ter vereering der nagedachtenis van zijn doorluchtigen bloedverwant, en ten behoeve van zijne kinderen geschreven (bl. 3—66), gaat nevens eene *Karakterschets* door wijlen Mr. *C. Vollenhoven* (bl. 67—72) als Inleiding en welkome inlichting vooraf, om den lezer in de zeer verschillende en wisselvallige tijdperken van *Falcks* merkwaardige loopbaan in te wijden. — Van daar de volgende afdeelingen, onder welke de brieven zijn gerangschikt. I. *Verblijf in Frankrijk* 1795 en 1796. II. *Studententijd* 1797—1800. III. *Verblijf in Duitschland* 1799 en 1800. IV. *Verblijf in Spanje, in het Noorden en in Nederland*, 1802—1813. V. *Secretarie van Staat, Ministerie* (van Publiek Onderwijs, Nationale Nijverheid en Koloniën) en *Gezantschap te Weenen*, 1813—1823. VI. *Gezantschap te Londen* 1823—1832. VII. *Ambteloos leven*, 1832—1839. VIII. *Gezantschap te Brussel*, 1839—1843.

Wij hebben den Bundel eenig genoemd, en stellen ons voor door enkele proeven uit de onderscheidene tijdperken, de voorstreffelijkheid van het geheel aan te wijzen. — Allerwege toch, in de brieven van den 19jarigen jongeling, gelijk in die van den Minister en Diplomaat, vindt men de blijken van zijn verheven geest, van zeldzame menschenkennis en staatkunde, vereenigd met eene onleschbare dorst naar wetenschap, die den Gezant op reeds gevorderden leeftijd, met jeugdigen ijver dreef tot hervatting der noode verlaten studie van het Grieksch, en zelfs ettelijke jaren daarna, den Grijsaard, onder de leiding van *Lobatto*, tot de velen afschrikkende wis- en sterrekunde. Doch het is niet de verwonderlijke aanleg en veelomvattende geleerdheid van *Falck*, noch de schat van personen en zaken, welke men uit den Bundel leert kennen, die daarvan de grootste waarde uitmaken; het is bovenal de beminnelijkheid van zijn karakter, die gulhartige rondborstigheid, de onbaatzuchtigheid en zwaar beproefde zelfverloochening, in zijne gemeenzame ontboezemingen, met de uiterste kieschheid jegens Koning Willem I, den Vorst wien hij zoo lang ter zijde had gestaan, in de jaren der dusgenaamde *Volharding* ten toon gespreid. — "Voor weinige dingen, schreef hij aan zijn boezemvriend, Prof. *van Lennep* (2), ben ik den Hemel zoo dankbaar als voor de beschikking, dat ik niet genoemd worden kan onder de handlangers van dat noodlottig systema, zoo maar het woord *systema* hier met voeg gebruikt worden kan." — Maar wij willen uit den ongedwongen vriendenkout, aan welken toon de losse en puntige stijl der Brieven doorgaans herinnert, de beloofde proeven naar tijdorde ontleenen.

Utrecht, 21 Mei 1857. G. W. VREEDE.

(1). 25 Maart 1843.

(2) Uit Brussel 24 Febr. 1841 (bl. 406.)

— Aan de reis van den Koning van Beijeren, die te Fontainebleau en te Parijs de gast is van Keizer *Napoleon*, blijft men zekere staatkundige strekking verbinden, ofschoon men aan den anderen kant niet gelooft, dat de zaken reeds zoo staan, dat de koning van Beijeren in zijne poging zou kunnen slagen, om de betrekkingen tusschen de Westmagten en het hof van Napels werkelijk op beteren voet te brengen.

Altijd op het terrein voortgaande van het bijleggen van diplomatieke bezwaren, heeft men ook veel gewaagd van het doel van de aanstaande reis van den Sard. gezant te Florence, *Buoncompagni*, naar Bologna, om er den Paus bij zijn verblijf te complimenteren. Men beweerde dat dezen staatsman

tevens zou worden opgedragen te trachten, de betrekking tusschen Rome en Turijn op beteren voet te brengen. De keuze van genoemden heer zou echter voor die zaak niet zeer gelukkig schijnen, daar hij als minister de wet op het burgerlijk huwelijk heeft doen aannemen, en dit eene der groote grieven voor Rome is. Men ziet van lieverlede dan ook in de reis van den Sard. gezant slechts eene hoofsch beleefdheid, niet den Paus maar een Italiaansch vorst aangedaan.

Zoover wilde het hof van Turijn zijne beleefdheid echter niet jegens den keizer van Oostenrijk uitstrekken. Na de gematigdheid, waarmede trouwens de Sard. regering tegenover Weenen in den laatsten tijd is te werk gegaan, wilde Sardinië geen stap doen, die in 't minst zijne waardigheid had kunnen kwetsen. Daar intusschen ook het kabinet van Weenen ten volle bij zijne vorderingen blijft, die met name eene beperking der regten van de vrijheid der drukpers betreffen, schijnt er voor alsnog weinig goeds te wachten te zijn van de pogingen, die men ook in deze aanwendt, om eene meer vriendschappelijke houding tusschen twee nabuurstaten daar te stellen.

De gezondheidstoestand van den Koning van Zweden is zooveel beter, dat hij weder de regeringszaken kan leiden. Wat er door de Deensche pers van een afstand is berigt, blijkt dus voorbarig te zijn.

Terwijl Engeland, naar het oordeel o. a. van het *J. des Déb.*, te ligtvaardig de handeling van N. Amerika tegenover N. Grenada goedkeurt, waardoor de Unie zich op de landengte van Panama waarschijnlijk regten zal weten te verschaffen, wier gewigt men later eerst ten volle zal beseffen, — noemt men de weigering van Engeland om het *Dallas-Clarendon* verdrag thans af te keuren, een weerwraak wegens de niet deelneming door de Unie aan de expeditie tegen China. Men mag evenwel niet vergeten, dat het vooral de eischen van den N. Amerikaanschen Senaat, omtrent het wettigen der slaven-uitbreiding in Centraal-Amerika, zijn, die Engeland hebben moeten nopen het verdrag niet aan te nemen, gelijk het nu luidde.

In de Belgiesche kamer der Afgevaardigden is het voorstel van enquête der linkerzijde verworpen; de behandeling van 't ontwerp op de liefdadigheids-instellingen zal dus voortgaan de gemoederen bezig te houden.

In onze Tweede Kamer der Staten-Generaal gaat men met de discussie en verwerking der jagtwet voort, edoch met eene langzaamheid, die opmerkelijk is, ofschoon begrijpelijk tevens wegens de vele voortdurend voorgestelde amendementen.

Hierboven nemen wij, als altijd, gaarne een paar artikelen op van den heer *Vreede*. Wij behoeven niet te herinneren, dat de stukken door onzen geachten Hoogleeraar onderteekend niet altijd ten volle onze meening uitdrukken, ofschoon die ook in algemeenen zin met onze inzigten overeenstemmen. Zoo zouden wij, in de *tegenwoordige tijdsomstandigheden* het gevoelen van den hoogleeraar *V.* omtrent den heer *Groen* en het Leidsche kuratorschap, niet geheel deelen. Deze verklaring achten wij voldoende, om tot geene verkeerde oordeelvelling ten onzen opzigte aanleiding te geven.

— Naar men verneemt zal H. M. de koninginmoeder tot omstreeks de helft der volgende maand in de residentie verblijven, en zich alsdan naar het buitengoed *Soestdijk* begeven.

— De 27. verjaardag van H. K. H. *Amelia van Saksen-Weimar-Eisenach*, gemalin van Z. K. H. prins *Hendrik*, werd eergister door het uitsteken van vlaggen, zoo van de openbare als van eenige bijzondere gebouwen, herdacht.

— Naar men verneemt wordt binnen een paar dagen in de residentie verwacht de officier der Russische marine, de baron *von Kreudner*, komende uit Frankrijk, die den grootvorst *Konstantijn* vooruitreist.

— De leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn aangeschreven, om te vergaderen op Donderdag den 4. Junij aanstaande.

§— Aan de leden der Tweede Kamer is van Re-
geringswege ter overweging voorgelegd een wets-ont-
werp, strekkende tot verhooging van het Vde Hoofd-

stuk der begroting van de Staatsuitgaven, dienst 1856. (Bijdrage aan het Bijzonder Fonds, ter voldoening der uitgaven, voortvloeiende uit de kolonisatie van behoeftigen in de Koloniën der Maatschappij van Weldadigheid, ingesteld door de wet van den 10. Februarij 1844).

Deze verhooging wordt voorgesteld ter somma van f 63,984,47.

— Naar wij vernemen, zal de spoorweg van Zevenaar naar Rheine, voor zooveel het Geldersch terrein betreft, de volgende rigting nemen: Van Zevenaar, langs Didam, door het Holthuiszense veld naar Wehl, en van daar in de rigting van de Zeende, tusschen Keppel en Doetinchem, over den Ouden IJssel, vervolgens door de Hummelosche heiden tusschen de dorpen Hengelo en Zelhem door, van welke plaats zij ongeveer 20 minuten ten N. O. verwijderd zal blijven. Door de Hengelosche buurschap Varssel komt zij in de buurschap Veldhoek, gemeente Ruurlo, welk dorp zij bijna onmiddellijk zal aandoen in de rigting naar het stadje Borculo. Van deze plaats houdt zij hare N. O. rigting naar de gemeente Niede, van waar zij door het Vliersche veld over de Schipbeek, het grondgebied van Overijssel zal bereiken.

Arnh. Ct.

*— De heer G. P. Wollerbeek, van Amsterdam, is den 20. dezer aan onze Hoogeschool bevorderd tot dokter in de beide regten, na verdediging van zijn proefschrift, getiteld: *Geschiedkundige Studiën over kapitaalverdeling*.

*— Uit Amersfoort wordt ons geschreven: In de laatstgehouden vergadering der alhier gevestigde onder-afdeeling van het Utrechtsch Genootschap voor Landbouw en Kruidkunde, zijn de voorwerpen bepaald waarvoor op de aanstaande tentoonstelling te Amersfoort op 15 September medailles, prijzen of premien zullen gegeven worden. Door de ruime bijdragen der leden en andere belanghebbende personen is men in staat gesteld daaraan eene grootere uitbreiding te geven. Indien de tentoonstelling niet aan de verwachting mogt beantwoorden, zal zulks dus niet aan bekrompenheid van het programma te wijten zijn, dat eerstdaags door het bestuur definitief zal vastgesteld en op de gebruikelijke wijze gepubliceerd worden. Het zal ruim 60 nummers bevatten: o. a. voor landbouw- en boomgaard-produkten, kaas, boter landbouw-gereedschap en werktuigen, paarden, koeijen, schapen, varkens, konijnen, kippen, bijenteelt, enz. Ook zullen er eenige medailles of prijzen ter beschikking der commissie van beoordeeling gesteld worden, voornamelijk voor zaken, die niet bij het programma vermeld zijn, doch eene bekrooning waardig gekeurd worden.

Tot de mededinging zal ieder, binnen of buiten de provincie woonachtig, toegelaten worden.

*— De te Wijk bij Duurstede gevestigde vereeniging: *Koophandel en Landbouw*, heeft onlangs het besluit genomen, om op den 26. Augustus aanstaande, bij gelegenheid van de paardenmarkt aldaar, eene harddraverij te houden met boerenpaarden, tot welk doel als prijzen uitgelooft zijn: 1°. Een chaistuig; 2°. Een hoofdstel, om te monstren, met toebehooren.

— Men leest in de *Surinaamsche Courant* van 18 April:

Eergisteren heeft op *Lustrijk*, aan de Commewijne, in tegenwoordigheid van Z. Exc. den goeverneur en mevrouw Schimpf, benevens vele belangstellenden uit de stad en de verschillende divisien, de plegtige inwijding plaats gehad van het *Protestantsch Surinaamsche Mettray*, bij welke gelegenheid door den heer C. v. Schaick, sekretaris van het bestuur, eene toepasselijke feestrede is uitgesproken.

*— Met Zr. Ms. korvet Pallas, komm. Jöhr, hebben wij de volgende berigten uit CURAÇAO van den 30. Maart:

„Den 19. is Z. M. korvet Prins Maurits der Nederlanden, komm. kapt. ter zee G. Vogelpoot, van Vlissingen, laatst van Suriname, alhier aangekomen.

„Zondag den 22., is Z. M. schoener Schorpioen, komm. luit. ter zee l. kl. C. J. Damme, naar St. Thomas vertrokken, met den heer Mr. A. M. de Rouville, drie kinderen en eene goevernante. Ten gevolge van het overlijden van zijne jongste dochter, vertrekt de heer de Rouville met de kinderen naar Nederland, om zijne kinderen terug te brengen; hij zal van St. Thomas met de Engelsche stoomboot zijne reis vervolgen.

„Donderdag werd het opperbevel van Z. M. Zee-magt in West-Indiën overgedragen door den kapt. ter zee R. A. Jöhr, komm. van Z. M. korvet Pallas, aan den kapt. ter zee G. Vogelpoot, komm. van Z. M. korvet Prins Maurits der Nederlanden.

„Vandaag een berigt in den *Aviso del Comercio* van La Guayra van den 21. dezer, is de nieuwe douanewet van Venezuela, welke voor West-Indiën den 1. dezer in werking gekomen, door het Kongres afgekeurd en geschorst. Het oude tarief zal wederom

in werking gebragt worden tot dat het Kongres een nieuw tarief zal gemaakt hebben.

„De *Panama Herald* meldt de aankomst in Panama van den heer Wilson, president van de *Royal West India Steam Packet Company*, met het doel om de preliminaire schikkingen te treffen voor de opening van eene Australische stoomboot-linie, in verband met die maatschappij.

— Het prov. gerechtshof van Gelderland heeft bij arrest van 19 Mei, uitspraak gedaan in de zaak van Jacob van den Brink, kastelein te Warnsveld, beschuldigd van valsheid in geschriften van koop-handel; de beschuldigde door een zijner krediteuren gedagvaard voor de arrond.-rechtbank te Arnhem, tot voldoening van eenige vorderingen, had in dit rechtsgeding overgelegd twee kwitantien, om aan te toonen, dat de schuld was vereffend. Het hof heeft als bewezen aangenomen, dat in de eene kwitantie het jaartal was veranderd en in de andere eenige woorden waren bijgevoegd, die moesten aanduiden, dat de rekening tusschen den eischer en den gedaagde gelijkwideerd was; doch dat, bij de ontkenenis van den beschuldigde, het bewijs ontbrak, dat die valsheid door hem zou gepleegd zijn. Van deze beschuldiging sprak het hof hem vrij, maar verklaarde daarentegen, dat het wettig en overtuigend bewezen was, dat de beschuldigde des bewust van die valsche stukken had gebruik gemaakt ten zijnen voordeele en ten nadeele van zijnen schuldeischer, en veroordeelde hem te dier zake tot eene tuchthuisstraf van vijf jaren en twee geldboeten elk van f 50.

*— Uit Wijk bij Duurstede schrijft men ons van den 20. Mei: Op de veemarkt was een honderdtal runderen aangebragt. De prijzen zijn lager.

— Mogten wij herhaaldelijk wijzen op de opening van de *Zwemschool* van den heer Abspoel, en tevens nu en dan herinneren aan den bloei van de beide hier bestaande Badhuizen, thans, nu de lente zich vooral door warme dagen doet kennen, wijzen wij op nieuw op die verschillende inrigtingen, die achtereenvolgens hier ontstaan, elk in hare soort, zoo zeer aan eene algemeen gevoelde behoefte voldeden, dat haar bloei zeker was te voorzien, en dit vooruitzigt niet is teleurgesteld. Van lieverlede heeft zich gelukkig de gewoonte van baden in alle standen en bij beide seksen zóo ontwikkeld, dat de eene dezer inrigtingen de andere niet het minst hindert, maar integendeel de algemeene lust tot baden, die voor kort nog zoo jammerlijk sliep, is aangewakkerd, zoodat, terwijl de *Zwemschool* elk jaar en ook dit jaar weder meer leden telt dan vroeger, het *gatal* baden aan het *Stedelijk Badhuis* genomen, steeds toeneemt, en in 't vorige jaar reeds 5000 bedroeg, en het *Wasch- en Badhuis* voor de minderen stand zelfs eene vergrooing noodig heeft.

Wij vermelden dit met voorliefde, omdat daaruit blijkt, dat het nuttige, ja het noodige van het baden, dat voor eenige jaren ten onzent nog zoo weinig scheen erkend te worden, telkens meer algemeen wordt gevoeld; we wenschen daarom van harte, dat we voortdurend in meerdere mate den bloei mogen vermelden van elk dezer drie schoone en nuttige inrigtingen.

— Eerlang wordt in ons land weder verwacht het muziekgezelschap *St. Cecilia* van Mechelen, dat, volgens de *Middelb. Ct.* in die stad weder concerten zal geven, in vereeniging met de zangafdeeling van de groote harmonie van Brussel. Te Middelburg, zullen alsdan beide muzikale vereenigingen, die zoozeer onze achting en sympathie verdienen, met de meeste eerbetuigingen worden ontvangen.

— Men leest in de *Asser Ct.*: De leijen, griffels en potlooden zijn reeds aanmerkelijk opgeslagen en staan nog duurder te worden, ten gevolge der ontvolking in Duitschland en Zwitserland en schaarsheid van fabriek-arbeiders, die door de bestendige uitbreiding der spoorwegnetten hooger dagloon bij den aanleg daarvan kunnen verdienen.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De Tweede Kamer heeft eergister de beraadslaging over het ontwerp eener nieuwe wet op de jagt en visscherij voortgezet, en wel 't eerst over art. 18.

De minister heeft zich vereenigd met sommige der op dit art. voorgestelde amendementen; andere bestreden, of aan de beslissing der Kamer overgelaten. Een amend. van den heer Hoynck, strekkende, om het verbod van te jagen op Zondag niet uit te strekken tot sommige jagten, die, als buiten de kom der gemeenten uitgeoefend, aan de godsdienstoefening geen hinder zouden toebrengen, is verworpen met 38 tegen 13 st.

Een amend. van den heer Westerhoff „om de jagt te verbieden op bouwlanden, bezwaard met heerlijke jagtregt, waarop de oogst nog niet is afgeloopen, of op welke de zaadbestelling voor den volgende oogst reeds heeft plaats gehad, tenzij daartoe door den eigenaar of gebruiker van den grond verlof mogt zijn gegeven”, is mede afgestemd met 47 tegen 4 st.

Daarentegen is een amend. van den heer v. Heiden, met 41 tegen 10 st., aangenomen, strekkende tot bijvoeging van een verbod om buiten noodzakelijkheid geraas te maken in de nabijheid eener eendenkooi.

Art. 19 is met eene door den heer Wintershoven voorgestelde bijvoeging aangenomen.

Bij art. 20 (hoofdzakelijk het verbod behelzende om zich zonder de vereischte jagtakten enz. met schietgeweer, honden enz. in het veld te bevinden) heeft de heer Westerhoff voorgesteld, in plaats van „honden” te stellen „jagthonden”. Hij merkte daarbij aan, dat art. 24 der bestaande jagtwet ten onrechte aanleiding had gegeven tot eene menigte kalanges. De heer v. Wintershoven heeft daarmede ingestemd. De heer Thorbecke heeft gezegd, dat het bedoelde art. 24 in de wet van 1852 is overgenomen uit de wet van 1814; het was eene der technische traditiën, van welke men zich toen nog niet kon losmaken; thans echter had men tot meer vereenvoudiging kunnen komen. Tot verbetering stelde hij voor, art. 20 geheel te veranderen als volgt:

„Hij, die zonder de vereischte jagtakten, of in gesloten jagttijd zonder het konsent in art. 16, of de buitengewone magtiging in art. 27 bedoeld, in het veld eenige poging doet, om wild op te sporen, te bemagtigen of te doodden, is, volgens art. 41, 1. lid, strafbaar.

„Daaronder is begrepen, zoo hij niet de behoorlijke zorg draagt om te beletten, dat de hond of de honden, die hij bij zich heeft, wild opsporen, drijven of grijpen.”

De minister heeft het amend. van den heer Westerhoff en vooral dat van den heer Thorbecke bestreden; hij meent, dat dit te onbepaald in uitdrukking is, en in de praktijk tot moeilijkheden zal aanleiding geven; de regter zal telkens hebben te oordeelen over de vraag, wat al of niet poging is, en over het al of niet behoorlijk zorg dragen zullen dijk-wijls moeilijkheden ontstaan.

De heeren Sander, v. Deinse en Oosting geven de voorkeur aan het amend. van den heer Thorbecke boven de voordragt der regering. De heer Poortman insgelijks, doch stelt voor, om in al. 2 het woord *schietgeweer* op te nemen. De heer Thorbecke vereenigt zich met deze wijziging.

Nadat de minister het amendement nog nader met nadruk had bestreden, en daarbij verklaard had, dat hij de aanneming van hetzelfde zeer zou betreuren, omdat alle toezigt op de jagt en de konservatie van het wild daardoor schier onmogelijk gemaakt werd, is het amend. van den heer Thorbecke, waardoor een geheel nieuw art. in plaats van het oorspronkelijke voorgedragen is, aangenomen met 43 tegen 9 st. — Tegen verklaarden zich de heeren Westerhoff, v. Lijnden, v. Foreest, Vegelin, Wintgens, Mackay, Reinders, v. Reede en de voorzitter.

Art. 21 is zonder beraadslaging, met eene kleine, door den minister goedgekeurde verandering, aangenomen.

Art. 22 (verbod van eijeren zoeken, rapen, verkoopen, uitstellen enz., op zekere tijden en onder zekere omstandigheden), geeft mede aanleiding tot zoo vele amendementen, sub-amendementen, wijzigingen der Regering, wijzigingen op die wijzigingen, raadgevingen tot verbeterde redaktie, dat, toen de stemming over de amendementen was afgeloopen, de Minister voorstelt de definitieve stemming over het artikel tot morgen uit te stellen, ten einde gelegenheid te hebben, de redaktie nog eens grondig te overzien.

Op voorstel van den heer Thorbecke zal, om dezelfde reden, het art., zooals het nu luiden zou, worden gedrukt en rondgedeeld.

De commissie voor de verzoekschriften heeft, bij monde van den heer Bots, rapport op onderscheidene petitien uitgebragt, waaronder: 1°. die van den heer dr. Bosch, waaromtrent de konklussie strekt tot verzending van het adres aan den Minister van Koloniën, met verzoek om inlichtingen, en 2°. dat van den heer ten Hagen, over de toepassing van de zegelwet te zijnen aanzien, waaromtrent de commissie voorstelt het adres ter griffie neder te leggen, en het, voor zoover betreft de klacht van den adressant van ongelijkmatige toepassing der wet, bij afschrift aan den Minister van Financiën te zenden, ten fine van inlichting.

De commissie, in wier handen gesteld is het verslag der algemeene commissie van likwidatie, betreffende de wees- en momboirkamer over 1856, heeft bij monde van den heer van Akerlaken haar verslag uitgebragt. Over de konklusie van dat verslag zal nader worden beraadslaagd.

De zitting is gescheiden tot heden Vrijdag.

R U S L A N D.

PETERSBURG, 12 Mei.

Het stadje Hapsal, in het goevernement Esthland, aan eene baai der Oostzee, schijnt bestemd, om eene fashionable zeebadplaats voor de Petersburgers te worden, alzoo de keizerl. kinderen ook dit jaar, met een

talrijk gevolg, zich derwaarts zullen begeven; H. M. de keizerin gaat in de maand Julij naar Darmstadt. De keizer heeft thans 5 zonen en eene dochter. De oudste zoon is den 2. Sept. 1843 geboren en zal dus spoedig 14 jaren oud zijn. Uit den Kaukasus heeft men gunstige berigten. Onze troepen dringen tot in het hart van Tchetchnia door. De generaal-majoor Nicolai heeft de versterkingen, die de Cirkassiers tusschen de rivieren Amata en Yarik opgenomen hadden, bekend onder den naam van de poorten van Geytemir, stormerhand genomen, en de bergbewoners verjaagd, die Schamijl ter harer verdediging had gezonden. Uit Vologda schrijft men, dat op de markt aldaar, op het einde van het jagt-seizoen, omtrent 3 miljoen stuks eekhoorntjes zijn gebragt. Het bont zal dit jaar rijkelijk zijn.

SPANJE.

MADRID, 15 Mei.

Het Spaansche eskader, naar de Havanna bestemd, is den 10 dezer van Cadix uitgezeild, ten aanschouwe van eene menigte menschen. Een uur daarna keerde het lineschip Reina Isabel in de haven terug, daar het op een rots, de Diamantspits genaamd, was gestooten en schade bekomen had. De schuld schijnt aan den loots te liggen, die aan boord van de sleepboot zich bevond. De zaak zal onderzocht worden.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 16 Mei.

De Pacha van Belgrado is te Pesth aangekomen om den keizer, namens den sultan, te verwelkomen. Met hetzelfde doel zijn twee gezanten uit Servië ten gehoor bij den keizer ontvangen.

Men spreekt van een verzoekschrift, dat door prins Batthijani, aan het hoofd van 200 ondertekenen, den keizer is aangeboden en waarbij verzocht wordt Hongarije als een op zich zelf staande natie te worden erkend. De keizer had met eenige zijner ministers een konferentie over dat verzoek gehouden. De primaat van Hongarije heeft den keizer een verzoekschrift aangeboden, om herstelling van de Hongaarsche taal voor het onderwijs aan de Pesther universiteit.

De Fransche gezant te Jassy, de heer de Talleyrand, heeft, zegt men hier, eene nota naar Parijs gezonden, welke inhoud in meer dan een opzigt belangrijk is. Hij zegt daarin, dat het ontwerp van vereeniging der beide Donauprinsdommen bij de massa der bevolking geene sympathie vindt, en dat in Walachije van de Bojaren niet met het denkbeeld van een Romaanschen nationalen staat is ingenomen. De mededeeling van den heer de Talleyrand kan niet dan van grooten invloed bij het Fransche kabinet wezen.

WEENEN, 19 Mei.

De nieuwe goeverneur van Bulgarije, Ismet-Pacha, is in het begin van Mei te Rustschuk aangekomen en heeft dadelijk een begin gemaakt met de in de laatste jaren ingeslopen misbruiken te herstellen. Zijn eerste werk was, dat hij den destendar Hairi Effendi, die beschuldigd wordt de geringe som van 35 miljoen piasters te hebben verduisterd, in strenge verzekerde bewaring nemen, en zoo tegen hem als tegen verscheidene pachters, die met hem de schatkist bestolen hebben, een onderzoek instellen liet. Ook is een onderzoek ingesteld nopens het bestuur van den vroegeren goeverneur van Rustschuk.

De veroordeelden wegens staats misdaden in het hertogdom Parma zullen niet meer met die van Napels naar Argentina worden gezonden. Zij, die op den geboortedag van den hertog Roberto niet begenadigd zijn, zullen naar Egypte en Algerië gezonden worden. Zij zouden elk 400 à 500 franks ontvangen voor de reiskosten en om zich te vestigen. De meesten hebben echter geweigerd deze som aan te nemen.

20 Mei. Met. 5 pCt. 83 3/8; 4 1/2 pCt. 84 3/4; Bank. 1004; Noord-Bahn-Akt. 211; O.-Fr.-Spoorw.-Akt. 218; Saltzb.-Sp.-Akt. 100 3/4; Lomb. Ven. 118; Wiss. op Lond. 10,12; Zilver 6; Goud 7 3/4.

DRESDEN, 18 Mei.

Gisteren heeft prins Napoleon de galerij van schilderijen en de kerken bezigtigd, en daarna de leden van het korps-diplomatiek ontvangen. Nadat hij ook de Franschen, die zich alhier bevinden, zich had laten voorstellen, nam hij de overige musea, het Japansche paleis en de geweer-galerij in oogenschouw en dineerde bij den Franschen gezant. Des avonds begaf hij zich naar Pillnitz, om eene soirée bij de koninklijke familie bij te wonen, en van haar afscheid te nemen. Heden heeft de prins het slagveld van Bantzen bezocht.

Morgen begeven zich de koning en de koningin van Saksen naar Opper-Italië.

De Hessische generaal-majoor en opper-hofmaarschalk graaf v. Lehrbach, die vroeger door onvoorzichtigheid met zijn jagtgeweer eenige vingers had verloren, heeft zich thans te Giessen bij ongeluk door het hoofd geschoten. Bij het aangrijpen van de wond is

is het schot hem door de rechterzijde van den hals in het hoofd gevlogen.

KEULEN, 21 Mei.

Prins Napoleon is gister avond van Leipzig te Deutz aangekomen. Heden voor den middag heeft de prins de dom bezocht. Ten 12 ure is hij met eene bijzondere stoomboot vertrokken.

De nota van het Deensche Kabinet, betreffende de hertogdommen, is zeer lakonisch van inhoud. Zij zegt slechts, dat de Koning van Denemarken de vertoogen der Duitsche hoven in aanmerking willende nemen, de Stenden der hertogdommen zal bijeenroepen, om zich met hen over de kwestie der konstitutie te verstaan.

De wet, waarbij bepaald wordt, waartoe de gelden door de kapitalisatie van den Sondtol opgeleverd zullen worden aangewend, en welke de vertegenwoordigers der hertogdommen Holstein en Lauenburg eenpariglijk bestreden, wijl zij tot delging der bijzondere schuld van het koninkrijk gelden aanwijst die der geheele monarchie behooren, is door den Koning met zijne goedkeuring bekrachtigd. De vraag is nu echter nog, of de Stenden der hertogdommen niet de geldigheid zullen betwisten van eene wet, goedgekeurd krachtens eene konstitutie, die zij als eene onwettige schennis hunner regten beschouwen.

ENGELAND.

LONDEN, 20 Mei.

In het Hoogerhuis is de wet op de echtscheiding, door het goevernement voorgesteld, met eene meerderheid van 29 stemmen aangenomen.

In het Huis der gemeenten van heden heeft de heer Fagan voorgesteld de intrekking van de wet, waarbij eenige bijzondere betalingen der Iersche Prot. geestelijken worden geregeld, en die den R. katholieken ook eene belasting oplegt tot onderhoud van de Protestantische leeraars. De regering ondersteunde die voordragt, en na eenige debatten, waaraan deel namen lord Palmerston en lord Russell, die voor, en de heeren Thesiger, Walpole en Napier, die tegen het voorstel spraken, werd de Bill met 313 tegne 174 stemmen aangenomen.

De heer Ricardo heeft in het Lagerhuis gevraagd wat de bedoelingen der Regering waren met het verdrag, dat omtrent het betalen van den Stadetol met Hannover in 1844 gesloten is. Lord Palmerston heeft verklaard over deze zaak met de Hannoversche regering in onderhandeling te zullen treden, maar nog niet te kunnen verklaren, welke wenschen men bepaaldelijk zou vooropzetten. — Het is evenwel denklijk, dat men, na de opheffing van den Sondtol ook wel tot die van den Stadetol zal geraken, t geen althans voor den algemeenen handel wenschelijk is te achten.

20 Mei. Gev. 94; Sp. 3 pCt. 41 3/4; 1 1/4 pCt. 25 1/4; Rusl. 5 pCt. 105 1/2; 4 1/2 pCt. 96 1/2; Holl. 4 pCt. 97 1/4; 2 1/2 pCt. 65 1/4; Sard. 5 pCt. 91.

FRANKRIJK.

PARIS, 20 Mei.

De Keizer en de Keizerin zijn heden met den Koning van Beijeren naar Parijs gekomen, om de tentoonstelling van bloemen en planten te bezichtigen.

Volgens den Moniteur, is de grootvorst Konstantijn heden van Bordeaux naar Rochefort vertrokken. In eerstgemelde haven heeft de grootvorst de Russiesche fregatten in oogenschouw genomen, die voor rekening van Rusland aldaar gebouwd worden, en het van stapel loopen van een Fransch schip bijgewoond.

Twee senatoren, de markies de Pastoret en de heer Vieillard, zijn overleden. Laatstgenoemde was de vriend en raadsman van den Keizer, die hem vóór zijn overlijden dan ook nog een bezoek heeft gebragt.

De markgraaf v. Truhis is als maire van St. Loup d'Ordon afgezet; de gemeenteraad heeft daarop gemeenschappelijk zijn ontslag ingediend.

Het huis Thurneijsser is met een te kort van 4 miljoen failliet; dit is voor de financie-wereld een belangrijke slag; het hoofd van het huis was verwant aan Pereire en zijn vader vertegenwoordiger van het huis Stieglitz in Petersburg.

Gister heeft de keizer met zijne gasten een wandelrid in 't Bosch gedaan, 's avonds was er feest met verlichting in den tuin.

Gedurende het verblijf van den grootvorst alhier ontving hij dagelijks 120 à 127 rekwesten van allerlei aard, om voorspraak bij den keizer, om ridderorden, om geldleening, met toezending van boeken, gedichten of muzikale kompositiën. Voor de daarstelling eener Grieksche kerk gaf de prins 8000 fr.

In Cherburg ligt een stoomjacht gereed, om het den keizer van Siam ten geschenke aan te bieden.

20 Mei. Rente kont. 4 1/2 pCt. 91.20, 3 pCt. 69.00; Fr. Oost. Spw. 700; Spanje 1 1/4 pCt. 25, 3 pCt. 38 1/2.

MARSEILLE, 20 Mei.

Uit Toskane schrijft men, dat eenige kisten met wapenen op de zee zijn ontschoot, maar dat ze niet verloren zijn gegaan.

gevolge van die ontdekking hadden er talrijke arrestatiën plaats gehad.

Uit Napels heeft men berigt, dat het konkordaat met den Paus is gesloten.

De aartsbischop Maximiliaan, goeverneur-generaal van Lombardo-Venetië, heeft de uitgraving en de verbreding bevolen van de kanalen en de lagunen van Venetië, ten einde het binnenloopen van groote schepen te bevorderen. Men is met dit belangrijk werk reeds begonnen, dewijl het binnen een jaar moet voltooid wezen.

BELGIE.

BRUSSEL, 21 Mei.

Nadat eergister de heer Pierre als laatst ingeschreven spreker over de wet op de liefdadigheidsinstellingen het ontwerp had bestreden, en de minister Dedecker had verklaard, dat het Kabinet het voorstel van enquête door de linkerzijde gedaan, als een uitstel beschouwde, om het wetsontwerp zelf op de lange baan te schuiven, zijn de algemeene discussiën gesloten en heeft de heer Frère zijn voorstel tot enquête nader toegelicht; hij heeft op nieuw doen uitkomen, hoe men — zonder waarborgen, en terwijl het voorleiden al het jammerlijke er van ten duidelijkste aantoon, — het geld der armen in handen wil stellen van de R. geestelijken, die slechts naar geld en magt dorsten, terwijl zij zich alleen met geestelijke zaken moesten inlaten, — en hoe men het land met kloosters en lediggangers wil bevolken, die ten koste der armen zullen worden onderhouden en gevoed, om aan de reactie steun en kracht te verleenen. Er heeft daarna nog eene woordenwisseling plaats gehad tusschen de heeren Malou, Thieffery, Orts en Frère, bij welke gelegenheid de voorlaatste spreker weder door het publiek luide werd toegejuicht, zoodat nogmaals de openbare tribune is moeten ontruimd worden.

Daarna is men tot stemming overgegaan, en is het voorstel tot enquête verworpen met 60 tegen 44 stemmen, terwijl een lid, de heer Rousselle, zich buiten stemming hield, daar hij niet bij eene kabinetskwestie tegen het ministerie zich wilde verklaren.

Gister heeft de heer de Theux zijne motie ingetrokken, nadat de heer Verhaegen verklaard had, dat men de discussie doodde, en dat men het reglement schond. Daarentegen is er bepaald, dat morgen de beraadslagingen zouden worden voortgezet en wel om te beginnen met art. 71 en 78, waarin het beginsel der wet is vervat. Op die wijze behoudt de linkerzijde althans het regt amendementen voor te stellen.

GEHUWD.		
14	P. J. Loman en E. E. L. Lentz.	Amsterdam.
15	C. van 't Sand en E. Lignac Kiveron.	's Hage.
14	P. F. O. Sickinghe en O. C. van Eck.	Arnhem.
13	E. G. Verkade en T. Smit gzn.	Zaandam.
BEVALLEN.		
15	A. J. van Alphen de Veer geb. v. d. Beek, z.	Bergen op Z.
17	J. A. v. d. Andel geb. von Schmidt auf Altenstadt, dochter.	Vianen.
16	G. M. T. van Berkhout geb. Fontein, z.	Haarlem.
16	M. Fangman geb. van der Hoeven, d.	's Gravendeel
19	E. A. Groote geb. Kruseman, zoon.	Amsterdam.
19	M. Harmsen geb. Krawinkel, dochter.	Amsterdam.
16	J. H. W. van Holthe geb. van Baalen, d.	Assen.
18	A. W. Jui geb. van der Boor, dochter.	's Hage.
17	L. E. Kinsbergen geb. de Jong, dochter.	Leeuwarden.
18	J. S. Lintz geb. du Mee, zoon.	's Hage.
15	J. H. C. van Oudendorp geb. Schener, z.	Zwolle.
15	H. E. H. Pijpers geb. Swollaert, d.	's Bosch.
16	J. E. A. van Pellem geb. Visser, d.	Dordrecht.
16	M. S. E. Philips geb. Vermeulen, d.	Amsterdam.
20	S. Plugge geb. van Duivenbode, d.	's Hage.
14	C. Reepmaker geb. Virulij, zoon.	Rotterdam.
19	C. Roos geb. Goddee, dochter.	's Hage.
13	M. R. Schilthuis geb. van Saaven, 2 z.	Groningen.
16	B. E. Tillemann geb. de Bruijn, zoon.	Breda.
16	E. J. Tichelman geb. Schadee, zoon.	Ylissingen.
19	B. Utermark geb. Megering, zoon.	's Hage.
19	A. A. C. Waszink geb. Visscher, zoon.	Zwolle.
OVERLEDEN.		
17	Mevr. J. C. van den Brink geb. Japing.	Gouda.
18	M. A. Broewiller.	Rotterdam.
19	J. J. Brandhoff.	Zwolle.
12	Mevr. W. A. Cannegieter geb. Mebius, 79 j.	Leeuwarden.
16	Mevr. J. F. Eckstein geb. Peill, 69 j.	Amsterdam.
14	P. M. Faber zoon, 19 1/2 j.	Haarlem.
15	W. Gutterswijk, 43 j.	's Hage.
14	Mevr. L. H. Hemmes geb. Witte, 70 j.	Meppel.
18	J. F. J. van Hoorn, zoon.	's Hage.
17	P. J. Havermans, dochter.	Sneek.
14	Mej. E. Kentie, 57 j.	Dordrecht.
19	Mevr. A. A. Meijlink geb. Huijman.	Amsterdam.
18	Mevr. C. Meijer geb. Elser.	Amsterdam.
14	Mevr. P. Nieuwenhuis geb. Brunner, 70 j.	Gorinchem.
17	Mevr. J. M. Ootmar geb. v. d. Broek, 76 j.	's Hage.
19	J. Oosterling zoon, 16 j.	Amsterdam.
18	J. G. Roelvink, 30 j.	's Hage.
17	E. J. van Rooij, 77 j.	's Hage.
17	J. L. Sörensen, 45 j.	's Hage.
17	J. Scherff, 59 j.	's Hage.
16	A. Schlingeman, 39 j.	's Hage.
18	Mej. H. J. Vieson, 57 j.	's Hage.
19	Mevr. J. Westhoff geb. ...	's Hage.
18	H. J. ...	's Hage.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZONEN